

Socialförvaltningen
OF-Omsorg till personer med funktionsnedsättning

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade

Denna broschyr vänder sig till dig som söker information om stöd, service och rättigheter för personer med funktionsnedsättning enligt denna lag.

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är en rättighetslag som garanterar personer med omfattande och varaktiga funktionshinder ”goda levnadsvillkor”. Verksamheten skall främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Målet är att den enskilde ska ges möjlighet att leva som andra och ha största möjliga inflytande och medbestämmande över det stöd som ges enligt lagen. LSS är en rättighetslag som kompletterar andra lagar till exempel socialtjänstlagen (SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

LSS innehåller bestämmelser om insatser för

1. personer med utvecklingsstörning och personer med autism eller autismliknande tillstånd,
2. personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom,
3. personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder, som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om dessa är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd och service.

Förutsättningar för stöd

Rätt till insats har den person som omfattas av LSS, har ett utrett behov av någon av de insatser som LSS ger rätt till och behovet inte tillgodoses på annat sätt. Om den enskilde är under 15 år eller uppenbart saknar förmåga att på egen hand ta ställning i frågan kan vårdnadshavare, god man, förmyndare eller förvaltare begära detta för den enskilde.

Insatserna enligt LSS

Personlig assistans

9 § 2

Personlig assistans syftar till att möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att leva ett självständigt liv. Med insatsen avses ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer till den, som på grund av stora och varaktiga funktionsnedsättningar, behöver hjälp med sina grundläggande behov. Det finns olika alternativ för att utföra assistans. Kommunen kan tillhandahålla insatsen eller bevilja ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för personlig assistans genom annan assistanssamordnare. Försäkringskassan beslutar om personlig assistans om behovet överstiger 20 timmar per vecka, detta framgår av Socialförsäkringsbalken (SFB) 2010:110.

Ledsagarservice

9 § 3

Ledsagarservice syftar till att underlätta för den enskilde att ha kontakter med andra och bryta isolering. Ledsagarservice kan underlätta för den enskilde att komma ut bland andra människor samt deltagande i samhällslivet, kulturlivet och fritidsaktiviteter. Insatsen bör ha karaktären av personlig service och anpassas efter de individuella behoven.

Kontaktperson

9 § 4

Kontaktperson syftar främst till att tillgodose behovet av en medmänniska när anhörigkontakt saknas eller behöver kompletteras och stöd för att underlätta ett självständigt liv. En kontaktperson ska hjälpa den funktionshindrade att komma i kontakt med andra människor och komma ut i samhället. En kontaktperson ska även bryta den enskildes isolering genom samvaro och hjälp till fritidsaktiviteter.

Avlösarservice i hemmet

9 § 5

Avlösarservice i hemmet ska möjliggöra för vårdnadshavare, familjehem eller make/maka att bli avlastad i omvårdnadsarbetet. Avlösarservice utförs i hemmet hos dem som beviljats insatsen. Behovet av insatsen kan vara regelbundet eller tillfälligt.

Korttidsvistelse utanför egna hemmet

9 § 6

Korttidsvistelse innebär att en funktionsnedsatt person tillfälligt under kortare eller längre tid vistas på korttidshem, hos en familj eller deltar i lägervistelse. För personen med funktionsnedsättning kan korttidsvistelsen både tillgodose behov av miljöombyte och rekreation och ge möjlighet till personlig utveckling. Genom korttidsvistelse ska anhöriga kunna ges avlösning och utrymme för avkoppling. Insatsen kan också ses som ett led i att bryta beroendeförhållande mellan barn och förälder.

Korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år

9 § 7

Korttidstillsyn riktar sig till ungdomar med omfattande funktionsnedsättning som har förvärvsarbetande föräldrar och som av olika skäl inte kan klara sig själva före eller efter skoldagen eller under skollov och ferier. Det är därför nödvändigt att de under sådan tid kan tillförsäkras både en trygg situation och en meningsfull sysselsättning i form av korttidstillsyn.

Bostad med särskild service för barn och ungdomar

9 § 8

Bostad med särskild service för barn och ungdomar innebär en bostad för en grupp med behov av speciellt stöd. Det är i första hand omvårdnadsbehovet som föranleder valet av denna boendeform. Det är viktigt att de boende får det stöd och den stimulans som de behöver för att leva ett värdigt liv. Det bör därför vara ett litet antal barn eller ungdomar som bor i en och samma lägenhet eller villa. För vissa barn/ungdomar med funktionsnedsättning är detta särskilt viktigt, exempelvis för många barn med utvecklingsstörning och autism.

Boendeformerna familjehem och bostad med särskild service för barn och ungdomar är frivilligt valda och skall i förhållande till barnets hem vara en kompletterande uppväxtmiljö.

Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna

9 § 9

Bostad med särskilt stöd och service för vuxna kan utformas på olika sätt. Det finns tre huvudformer; en särskilt anpassad bostad utan fast bemanning, en servicebostad med visst fast basstöd genom anställd personal för anläggningen eller slutligen en gruppboende bostad med erforderlig fast kollektiv bemanning som i huvudsak ska täcka de boendes hela stödbehov.

Med "annan särskild anpassad bostad för vuxna" avses en bostad med viss grundanpassning till personer med funktionsnedsättnings behov men utan fast bemanning. Behövligt stöd och service i anslutning till boendet bör ges inom ramen för de insatser som finns att tillgå enligt LSS exempelvis assistans eller ledsagarservice. Stöd kan även ges i form av boendestöd eller hemtjänst enligt socialtjänstlagen. I denna boendeform ingår inte omvårdnad och heller inte fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter.

Med servicebostad avses en fullvärdig bostad med god tillgänglighet där omfattande service och vård kan ges dygnet runt. Serviceboende kan för vissa personer med funktionsnedsättning vara en lämplig mellanform av bostad, mellan ett helt självständigt boende i en egen lägenhet och en lägenhet i en gruppboende. Den som önskar bo i en servicebostad ska i möjligaste mån få sitt önskemål beaktat och tillförsäkras personligt stöd i en omfattning som gör sådant boende möjligt. Den enskilde har ett omfattande och ett dagligt behov av stöd och service i form av att strukturera vardagen och genomförande av dagliga aktiviteter.

Gruppboende är ett bostadsalternativ för den som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. Syftet med gruppboendet är att vuxna med funktionsnedsättning som inte klarar eget boende eller boende i servicebostad ändå ska ha möjlighet att lämna föräldrahemmet och skapa sig ett eget hem.

I insatsen bostad med särskild service ingår omvårdnad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter.

Daglig verksamhet

9 § 10

Personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig har rätt till daglig verksamhet om de tillhör lagens personkrets 1 eller 2.

Daglig verksamhet bör ha som syfte att bidra till den personliga utvecklingen och att främja delaktigheten i samhället. Att ha ett arbete är av mycket väsentlig betydelse för alla människors livskvalitet och delaktighet i samhällslivet. Det svarar också mot grundläggande mänskliga behov av gemenskap, utveckling och en meningsfull tillvaro. Ett övergripande mål bör vara att på kortare eller längre sikt utveckla den enskildes möjlighet till arbete.

Andra Uppllysningar

Avgifter

Insatser enligt LSS som ges av personal är avgiftsfria. Den enskilde som bor i ”bostad med särskild service” svarar för sina personliga omkostnader till exempel hyra och mat. Om personen är under 18 år är föräldrarna skyldiga att bidra till kommunens kostnader.

I samband med fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter betalar den enskilde sina egna utgifter. Kostnader för resor och kost i samband med insats enligt LSS ingår inte i insatsen.

Utlägg som ledsagare har i samband med insatsens utförande ersätts enligt belopp fastställt av socialnämnden.

Resor till och från daglig verksamhet bekostar den enskilde. Det finns även möjlighet att ansöka om arbetsresor hos Försäkringskassan.

Omvårdnad, fritid- och kultur

Insatserna avlösarservice, korttidsvistelse eller bostad med särskild service omfattar också omvårdnad. Omvårdnad innebär att den enskilde ska känna trygghet och säkerhet samt få det stöd som behövs i det dagliga livet.

Individuell plan

En person som får stöd och service enligt LSS har rätt att begära en individuell plan som upprättas tillsammans biståndshandläggaren och med den enskilde eller dennes företrädare. Planen ska utgå från personens egna önskemål och kan omfatta insatser från en eller flera huvudmän. Kommunen har ett särskilt ansvar att samordna de insatser som tas upp i planen.

Förhandsbesked

En person som omfattas av LSS och vill flytta till en annan kommun har rätt att i förväg få besked av inflyttningskommunen om sökta insatser.

Tystnadsplikt

Tystnadsplikt gäller för personer som arbetar med stöd och service inom kommunen eller inom Regionen.

Samma regler gäller för personal som arbetar med dessa frågor och är anställda av någon annan än kommunen eller Regionen.

Rätten att överklaga

Beslut enligt LSS kan överklagas till förvaltningsrätten.

Annat Stöd

Kommunen och Regionen svarar för att tillhandahålla hjälpmedel

Regionen ansvarar allmänt för personliga hjälpmedel för personer 0-20 år. När det gäller hjälpmedel i form av synhjälpmedel, tolk för döva, vuxendöva samt taltjänst, tillhandahålls dessa av Regionen oavsett personernas ålder.

Kommunen svarar för tekniska och kognitiva hjälpmedel (exempelvis minidatorer, elektroniska kalendrar) till personer från 21 år. Skolan svarar för de pedagogiska hjälpmedlen.

Bostadsanpassning

Den som på grund av bestående funktionsnedsättningar behöver få sin bostad anpassad eller ombyggd kan söka bostadsanpassningsbidrag. Ansökningar handläggs vid byggnadshandläggaren.

Färdtjänst

Färdtjänst beviljas personer som till följd av långvarigt funktionshinder har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller resa med allmänna kommunikationer. Den enskildes personliga behov utgör grunden för beslut om färdtjänst.

Vart vänder man sig?

Ansökan och frågor om insatser enligt LSS och socialtjänstlagen för personer med funktionsnedsättning

Kontakta kommunens biståndshandläggare inom LSS

Tel. till kommunens växel 0435-390 00

Frågor som rör hjälpmedel för det dagliga livet

Kontakta kommunens arbetsterapeut.

Ring kommunens växel 0435-390 00

Bostadsanpassning

Kontakta kommunens bostadsanpassare.

Ring kommunens växel 0435-390 00

Färdtjänstfrågor

Kontakta Skånetrafiken.

Assistansersättning, aktivitetsersättning, handikappersättning, vårdbidrag med mera

Kontakta Försäkringskassan, telefon 0771-524 524.

Mer information finns på www.forsakringskassan.se